

۴۰۹ / ۱۸۰۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ایدئوگرام

فرآیند طراحی معماری تا ارائه

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر مهرداد عزیزی

www.simayedanesh.ir

Email : simaye.danesh@yahoo.com
Telegram : [telegram.me/simayedaneshpub](https://t.me/simayedaneshpub)

سرشناسه	عزیزی قهرودی، مهرداد، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	ایدئوگرام: فرآیند طراحی معماری تا ارایه / تألیف مهرداد عزیزی.
مشخصات نشر	تهران: سیمای دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۴۵ص: مصور(رنگی).
شابک	978-600-120474-6
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
عنوان دیگر	فرآیند طراحی معماری تا ارایه.
موضوع	معماری -- طراحی
موضوع	Architectural design
رده بندی کنگره	NA۲۷۵۰
رده بندی دیویی	۷۲۹
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۷۴۸۲۷

ایدئوگرام فرآیند طراحی معماری تا ارایه

- تألیف: دکتر مهرداد عزیزی
 نشر: انتشارات سیمای دانش
 نوبت چاپ: سوم / ۱۴۰۰
 تیراژ: ۵۰ نسخه
 حروفچینی: موسسه مهرداد
 صفحه آرایی: موسسه مهرداد - مجتبی نظریگی
 طراحی جلد: دکتر مهرداد عزیزی
 لیتوگرافی: باختر
 چاپخانه: فرشیه
 صحافی: روشنگر
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۰-۴۷۴-۶
 قیمت: ۹۵۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این اثر برای انتشارات سیمای دانش محفوظ است.

انتشارات سیمای دانش: خیابان انقلاب - ابتدای خیابان ۱۲ فروردین
 پلاک ۳۱۸ - تلفن: ۶۶۴۶۴۷۷۹
 فروشگاه سیمای دانش: ۶۶۴۶۰۵۴۵
 انتشارات آذر: ۶۶۴۶۵۸۳۰
 کتابفروشی عصر دانش: ۶۶۴۹۳۷۰۱
 کتابفروشی پرهمام: ۶۶۴۶۸۲۳۵

پیشگفتار

کتابی که هم اکنون پیش روی شما عزیزان قرار دارد ما حاصل سال‌های طولانی تحقیق و پژوهش و ترجمه در این زمینه تخصصی یعنی روند طراحی معماری است. دلیل اصلی نوشتن این کتاب تکمیل و ادامه منابع موجود در این زمینه تخصصی به طور خاص و همچنین دغدغه من برای آشنایی و تسلط دانشجویان رشته معماری با این امر مهم است. نکته‌ای که به علت اهمیت بالا باید بیشتر در دانشکده‌های معماری مورد توجه قرار گیرد. دانشجویان معماری معمولاً روند طراحی پروژه‌های خود را به طور ذهنی انجام می‌دهند و حتی ردپایی از آن در ارائه‌های آن‌ها دیده نمی‌شود. و حتی گاهی اوقات این روند به درستی انجام نمی‌پذیرد و در نهایت پروژه‌های ارائه می‌شود که ارتباط نزدیکی با موضوع اصلی از لحاظ فرم و عملکرد و همچنین بیننده اثر برقرار نمی‌کند.

این کتاب به چهار بخش اصلی تقسیم بندی می‌شود. بخش نخست کتاب مربوط به فرآیند طراحی معماری و همچنین آموزش فرآیند و روش‌های طراحی معماری است. این بخش برگرفته شده از رساله دکتری من با موضوع «*ارزیابی پارامتریک تاثیرات محیطی در تحلیل سایت پلان در معماری*» است. بخش دوم کتاب برگرفته شده از کتاب «*ایدئوگرام‌های معماری، میان علامت و معنا*» است. بخش‌های تاثیر گذار و مورد نیاز برای شما عزیزان از این کتاب انتخاب شده و به صورت ترجمه در این بخش از کتاب قرار داده شده است. در این بخش شما با تعریف و تفسیر ایدئوگرام و نحوه بهره مندی از آن در فرآیند طراحی معماری آشنا خواهید شد. مطالب برگزیده از این کتاب در راستای هدف اصلی ما و آموزش فرآیند طراحی معماری و نحوه ارائه آن می‌باشد. در بخش سوم کتاب سعی بر این بوده است که اصطلاحات و مفاهیم مورد نیاز در فرآیند طراحی معماری و تولید ایده و کانسپت به صورت دسته بندی شده و سلسله وار ارائه شوند تا خواننده بتواند بعد از عبور از بخش یک و دو کتاب و با توجه به مفاهیمی که می‌آموزد، بر اساس آموخته‌های فصل سوم به یک جمع بندی کلی رسیده و بتواند از مفاهیم مختلف به صورت دسته بندی شده بهره مند شود.

در بخش چهارم کتاب به بررسی فرآیند ارائه در معماری و مسایل مربوط به آن در زمینه شیئت بندی‌های معمارانه می‌پردازیم. مسایلی همچون تایپوگرافی^۱، بررسی انواع فونت‌های پرکاربرد در طراحی و شیئت بندی و همچنین تحلیل و بررسی نکات مهم و کلیدی در طراحی شیئت بندی‌های معمارانه. در بخش نهایی کتاب نمونه‌ای رو براتون در نظر گرفتم که پروژه‌ای است که من به عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد خودم به انجام رساندم و تقریباً اکثریت مواردی که در کتاب ذکر شده است را در این پروژه به طور عینی خواهید دید.

تالیف این کتاب در کنار تمامی سختی‌ها و دشواری‌های موجود که تقریباً چهار سال به طول انجامید، شیرینی خاصی برای من دارد. به دلیل اینکه روند شکل گیری کتاب به صورت مرحله به

¹ IDEOGRAMS of ARCHITECTURE, Between Sign and Meaning

² Typography

مرحله، با استفاده از پژوهش‌های متعدد و به صورت میدانی شکل گرفته است و همچنین به تمامی دغدغه‌های من در زمینه فرآیند طراحی معماری پاسخ مثبت میدهد.

امید است که با مطالعه این کتاب گوشه‌ای از ابهامات شما عزیزان در این زمینه برطرف شود و از این پس شاهد پروژه‌هایی با فرآیندی منطقی و در عین حال هنری و همچنین ارائه‌هایی با مقیاس بین‌المللی از سوی شما باشیم.

در نهایت باید از زحمات اساتید عزیزم که در این زمینه من رو راهنمایی کردن و چراغ راه من بودن تشکر کنم. جناب آقای دکتر محسن فیضی، استاد دانشگاه علم و صنعت که از دوره کارشناسی ارشد و در زمینه راهنمایی پایان نامه من به شدت در این زمینه تاثیرگذار بودند و پروژه‌ای که شما عزیزان به عنوان نمونه در انتهای کتاب خواهید دید حاصل همکاری با این استاد گرانقدر است. و همچنین دکتر محمود رضایی، دانشیار دانشگاه آزاد تهران مرکز که در مراحل تدوین رساله دکتری من بسیار تاثیرگذار بودند. مطالبی که در بخش اول کتاب مطالعه خواهید کرد حاصل راهنمایی‌های این استاد گرانقدر است.

www.ketab.ir

فهرست

۱۱	بخش اول - فرآیند طراحی معماری
۱۱	مقدمه
۱۲	طراحی معماری
۱۴	فرآیند طراحی معماری
۱۵	آموزش روند طراحی معماری
۱۷	نظرات اساتید ایرانی در ارتباط با فرآیند طراحی معماری
۱۸	شکل‌گیری روش‌های طراحی
۲۲	دسته بندی بر اساس روش طراحی
۲۳	دسته بندی بر اساس روندهای تولید
۲۴	مولدهای طراحی و بستر طرح
۲۴	مولد اولیه
۲۷	ایده آغازین طراحی: بستر طراحی
۲۸	زمینه
۳۰	تحلیل سایت
۳۰	چهارچوب تجزیه و تحلیل سایت
۳۱	ساخت سایت
۳۲	مؤلفه‌های فیزیکی
۳۲	اقلیم
۳۳	باد غالب
۳۳	تابش
۳۴	توپوگرافی
۳۶	محیط اطراف
۳۶	مؤلفه‌های فرهنگی
۳۷	روح مکان
۳۸	پیشینه سایت
۳۸	پالیمسیست (نسخه‌ی خطی)
۴۱	ارزیابی سایت
۴۲	ارزیابی تأثیرات زیست محیطی (EIA)

۴۳	اهداف ارزیابی تأثیرات زیست محیطی (EIA)
۴۵	بخش دوم- ایدئوگرام و تفسیر آن
۴۵	مقدمه
۴۷	میان علامت و معنا
۴۸	ایدئوگرام و تفسیر آن
۴۹	ابزارها
۴۹	اسکس و ایدئوگرام
۵۳	جست‌وجوی مفهومی در پی اصول ترکیب‌بندی
۵۵	مفاهیم تصویرسازی
۵۵	اصول ترکیب‌بندی
۵۷	اصل ترکیب‌بندی
۵۸	اصول پایه‌ای کارگاه / تکنیک‌های ارائه
۵۸	واسطه‌های گرافیکی
۶۲	مشاهده
۶۲	میان معنای هدف و معنای برداشت‌شده
۶۳	نمونه‌ها
۶۴	فستس آرت هتل، در سوپوت، لهستان، یتزک کرتز، ۲۰۰۵
۶۵	خانه‌ای در مجاورت دریاچه مازوری، لهستان، یتزک کرتز، ۲۰۰۷
۶۶	گورستان یادبود قبرستان‌های گم‌شده در گدانسک، لهستان
۶۶	سنگ و نور، معنای نمادین
۶۷	حافظه‌ی زنده
۶۹	بخش سوم- از ایده تا کانسپت
۶۹	مقدمه
۷۰	ایده
۷۱	کانسپت
۷۲	مبداء طراحی
۷۳	معیار طراحی
۷۴	منطق طراحی
۷۴	هدف طراحی
۷۵	ترسیمات تحلیلی

۷۶	ترسیم کلیدی
۷۷	ترسیمات مرکب، ترسیمات ترکیبی
۷۸	ترسیمات مفهومی
۸۰	ترکیب، سنتز
۸۱	ترکیب‌بندی
۸۲	دیاگرام
۸۴	دیاگرام‌های مرتبط با برنامه فیزیکی طرح
۸۴	نحوه توزیع برنامه فیزیکی طرح
۸۵	فعالیت‌ها و کاربری‌های خاص
۸۶	دیاگرام‌های مربوط به زمینه و بستر طرح
۸۶	پیاده سازی طرح به واسطه شرایط بستر طرح
۸۶	جهت‌گیری خورشید و اقلیم
۸۷	دیاگرام‌های وابسته به حجم
۸۷	پروسه ساخت حجم
۸۸	مطالعه برای دستیابی به فرم
۸۸	دیاگرام‌های مربوط به مرحله ساخت
۸۸	سازه و متریاال‌ها
۸۹	نحوه عملکرد سیستم
۸۹	سیرکولاسیون
۹۰	نحوه فضا
۹۳	بخش چهارم - شیت بندی و ارائه معماری
۹۳	مقدمه
۹۴	شیت بندی
۹۴	اندازه و جهت
۹۴	سایزهای مختلف شیت
۹۵	طرح بندی و نحوه چیدمان
۹۶	پس زمینه
۹۷	رنگ
۹۸	سلسله مراتب بصری
۹۹	کاربرد دیاگرام